

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” M. Seltzer, Sibiu

Foaie politică.

Are în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Tragedia unui fost ministru român.

Duminică, în 11 l. c. s'a petrecut o jalnică întâmplare pe linia ferată dincolo de Budapesta, între stațiile Nagymaros și Zebegény. În trenul expres (cel mai repede) să afla între călători și familia boierească Șendrea din România. Șendrea cu soru-sa și cu ginerele său, Tacu, însoțiți de un medic și de un îngrijitor, duceau în o casă de sănătate lângă Viena pe fostul ministru al României,

Șendrea, un bătrân (de 68 de ani, care suferea de mai multă vreme de o boală de nervi, aproape de nebunie. Bătrânul ca să scape de suferințe, a încercat odată să se sinucidă, iar acum, pe lângă toată grija a sărit pe fereastră din tren. Observându-i să lipsească, a fost căutat și l-au aflat aproape de Nagymaros, zdrobit rău și fără conștiință. El a fost dus la Budapesta, dar medicii nu i-au mai putut

ajuta și moartea i-a pus capăt suferințelor. Cadavrul a fost transportat în România.

Șendrea a fost ministru de justiție doi ani, în ministerul liberal și profesor la universitatea din București. Chipul nostru ne arată momentul, când nefericitul bolnav sare din tren.

In atențiunea fruntașilor noștri.

Suntem un popor plugar — s'a spus aceasta de atâtea ori și este un adevăr, așa că e de prisos a mai spori vorba în privința aceasta. Dar din starea aceasta a noastră ar trebui să urmeze, ca barămi pe acest teren să fim organizați economicște. Așa ar trebui să fie, dar durere, că nu este așa!

În punctul acesta multe ar fi de zis, dar noi de astădată voim să ne cprim numai la un lucru, anume la *organizarea noastră economică*, în reuniuni, tovărășii și alte însoțiri agricole. Dela organizarea aceasta atârnă foarte mult înaintarea noastră economică. Și în toiul luptelor politice și în nizaițele noastre culturale nu trebuie să neglijem terenul economic, dela care atârnă bunăstarea noastră, baza existenței și baza tuturor luptelor noastre. Nu numai că nu trebuie să l neglijem, dar dimpotrivă trebuie să punem mare preț pe el.

Știm cu toții, că noi, un întreg popor agricol abia avem două reuniuni agricole, anume harnica reuniune agricolă din Sibiu și cea din Orăștie, apoi »Asociațiunea« cu secția economică și cu despărțăminte sale, întrucât aceste lucră *teoretic*, pe terenul agricol. Și aceste ce avem, adecă cele două reuniuni, își au restrins cercul de lucrare la câte un comitat.

Pentru ce nu avem o mare reuniune agricolă, ca rămuriri (despărțăminte) în toate comitatele? Sau, cum poate ar fi mai bine, de ce nu avem reuniuni, ca cele două din Sibiu și Orăștie, în fiecare comitat locuit de Români?

La aceasta întrebare răspunsul e simplu: nu avem reuniune centrală sau reuniuni comitatense, pentrucă întâiu ne împedecă guvernele oblăduitoare să facem și în a doua linie cauza este nepăsarea noastră și lipsa simțului de asociare, de lucrare împreună.

Să luăm cauza primă. Fapt este, că precum în toate silințele noastre spre înaintare, așa și aci ocărnuirea țării ne pune bețe în roate. Spre a dovedi aceasta vom da două exemple.

Înainte de a să înființa reuniunea actuală agricolă pentru comitatul Sibiului, fruntașii noștri au voit să întemeieze o însoțire agricolă pentru Români din țara întreagă. Guvernul de pe vremuri n'a dat însă voie, ci a zis, că să se întemeieze astfel de însoțiri după comitate. Astfel apoi s'a făcut reuniunea din Sibiu.

Mai târziu s'a încercat formarea de asemenea reuniuni în unele locuri. Astfel d. e. harnicii fruntași din Blaj s'au constituit în o reuniune agricolă, după modelul celei din Sibiu și votând statutele, le-au trimis ministrului spre aprobare. Și ce a făcut ministrul? Ținând acolo proiectul de statute vre-un an, după mai multe urgitări le-a trimis neaprobat, cu observarea că în comitatul Albei inf. de care să ține Bajul, este în Aiud reuniunea agricolă comitatensă, prin urmare e de prisos altă reuniune agricolă.

Ei, iată așa ni să infundă calea noastră spre organizare!

Ce este deci de făcut? Organizare economică trebuie să ne facem în ori ce caz. Starea de până acum așa nu mai poate dăinui. Lăsând deci la o parte nepăsarea noastră, trebuie să aflăm calea, pe care mergând, să ajungem la scop, cu toate pedecile ce ni să pun. Și credem, că calea și modalitatea am aflat-o, sau mai bine zis au aflat-o câți-va fruntași vrednici din un colț de țară. În 25 Martie c. fruntașii din Gherla și jur au întemeiat o »*Tovărășie agricolă pe acții*«, cu numele »Sămănătorul« punând bază nui așezământ românesc folositor.

Tovărășia aceasta urmărește și în cadrul statutelor ei duce în deplinire aceleași lucruri, cari le urmăresc și le îndeplinesc însoțirile agricole. Căci iată ce scopuri are aceasta tovărășie, conform apelului, ce l-a publicat:

»Țintă noastră adevărată este — să zice în apel — că prin tovărășia »Sămănătorul« să acurăm instrumente și mașini agricole pe sama membrilor și pe sama oricăruia care s'ar adresa la noi; să cumpărăm sămânțe și alte materiale pentru producție, precum altoi de pomi și de vie etc., să ținem prelegeri și discuții publice în chestii ce ating economia rurală«.

Întrebăm, ce ne-ar împedeca, ca să urmărim acest exemplu? Nimic, poate nepăsarea noastră, deoarece statutele unei astfel de tovărășii »pe acții« tribunalele trebuie să le aproabe.

Rogăm pe conducătorii Tovărășiei din Gherla să puie la dispoziție publicului statutele, publicându le în foile noastre, iar pe fruntașii noștri li rugăm să se puie pe lucru și să întemeieze asemenea tovărășii în cercuri mai mici sau mai mari. Prin aceasta vom face un însemnat pas înainte spre binele nostru.

Sibiu, 23 August n.

Esit din temnița. Cum știm, vrednicul nostru deputat Dr. Ștefan Petroviciu, din Lugoj, ales deputat în cercul Zorlențul-mare, a fost osândit la 6 luni temniță pentru un articol publicat în »Drapelul«.

Miercuri săptămâna trecută, în 14 l. c. li s'a împlinit osânda și a fost lăsat liber din temnița Scgh.dinului, unde a fost zăvorit. În aceeaș zi sosind la orele 4 la Lugoj, a fost întimpinat la gară de un public uriaș, care a grăbit să-i strângă prietenește mâna de bineventare. Nefiind trăsuri destule la îndemână, a plecat întregul convoi pe jos, conducând pe prietenul scăpat din temniță până la locuința sa. Era o priveriște impunătoare a vedea lungul convoiu, care înainta, în frunte cu căpitanul de poliție și sergenții orașenești, de-alungul stradelor principale ale Lugojului în cea mai deplină liniște și ordine. Dl dr. Petrovici, din casele și ferestrele pe unde trecea, a fost salutat de numeroșii prieteni și cunoscuți, cari nu puteau ascunde bucuria, că iarăși revăd în mijlocul lor pe cel ce le-a lipsit atâta vreme. Convoiu ajuns la locuința dlui dr. Ștefan Petrovici, s'a resfirat în cea mai deplină ordine și liniște.

Dl Petrovici își va începe la toamnă rodnica lucrare în palament,

de unde a fost silit să lipsească atâta vreme.

Sturdza și Bülow. Primministrul român, Dem. Sturdza a sosit Sâmbăta trecută în Norderney, unde a avut o întrevedere cu cancelarul Germaniei, Bülow. Acesta a învitat la dejun pe primministrul român, Foia »Berl. Tagblatt« scriind despre întrevederea aceasta, zice, că între cei doi barbați de stat s'a vorbit și s'au luat înțelegeri cu deosebire în privința legăturilor financiare și comerciale ale României cu Germania și s'a discutat și asupra stărilor din Macedonia.

»**Deutsches Volksblatt**«, organul partidului creștin-social din Austria, pe care guvernele ungare de mai înainte îl oprise de-a intra în Ungaria — de-acum încolo iarăș poate să vină. Ministrul de comerț — la porunca lui Beck — a revocat anume porunca de opreliște.

De, Kossuth încă caută să asculte câte odată de urgisiții de Austriaci!

Dela conferența de pace. Conferența de pace dela Haga își continuă ședințele, aducând unele hotăriri pentru îmblânzirea certelor dintre state și a războaielor. În ședința de Sâmbătă, 17 l. c. delegatul englez Fry a propus, ca guvernele statelor să studieze de nou afacerea scării rii cheltuielilor militare. Propunerea s'a primit, dar până la scărirea cheltuielilor, cari sărăcesc popoarele, va trece încă multă vreme.

Din România.

B. P. Hașdău.

B. P. Hașdău, marele învățat al neamului nostru, înaintat în vârstă, să află greu bolnav la Cămpina, în România, unde de curând a reposat marele pictor Grigorescu. Unele foi scriu că e aproape de sfârșit.

Moșierii României.

Dl M. L. Coleescu, din ministerul domeniilor a publicat o interesantă statistică asupra stării moșierilor mai mari din România. Numărul lor e de 4329.

Dintre aceștia numai 1980 (adecă 45 procente) au mașini agricole mănate cu vapor. Dintre 2246 de moșieri numai 896 (39 pr.) au mașini.

În județele Dolj, Teleorman, Ilfov și Romanați sunt cele mai multe mașini. În 2208 comune îmblătirea grăului să face și astăzi cu îmblăcii cu mâna.

Pentru veteranii din Dobrogea.

În anii 1905—1907 s'au cumpărat de către ministerul domeniilor pentru înzestrarea veteranilor (soldați bătrâni) din Dobrogea 533 părechi vite și anume 403 părechi boi și 130 părechi cai, cheltuindu-se suma de lei 200,000.

Ministerul va continua a cumpăra vite din un nou fond de 250,000 lei menit spre acelaș scop.

Starea sămănăturilor.

Despre starea sămănăturilor să scriu din România următoarele:

Grăul secerat în majoritatea județelor din țară are o calitate bună și o greutate remarcabilă. Secerișul s'a sfârșit în toată țara, iar treeratul va continua până pe la 30 August, când să crede, că va fi sfârșit. Cucuruzul e bun în

Moldova, foarte bun în județele Brăila și Romanși, e slab însă în regiunea de mijloc a Munteniei. Roadă cucuruzelor timpurii va fi totuși multumitoare. Fânățele și pășunile într-o mare parte a Munteniei sunt slabe, iar vitele duc lipsa hranei. În celelalte părți ale țării sunt bune.

Convocarea parlamentului.

Să vorbește, că parlamentul va fi convocat pe 8 Oct. c. Cel dintâiu lucru, cu care să va ocupa el, vor fi reformele agrare și tocmelile agricole, așa că pe anul viitor învoieble dintre proprietari și țărani să se facă după nouele schimbări.

DIN LUME.

Doce întâlniri.

Săptămâna trecută au fost două întâlniri de domnitori. Regele Angliei s'a întâlnit cu împăratul Germaniei și apoi cu regele și împăratul nostru.

Eduard, regele Angliei, în calea sa spre scaldă Marienbad unde face cură, s'a întâlnit cu împăratul Germaniei Wilhelmshöhe, în 14 l. c. iar a doua zi, în 15 l. c. a sosit la Ischl, în Austria, unde a fost oaspele împăratului nostru. În amândouă locurile regele englez a avut parte de o primire strălucită. În călătoria sa până la Ischl a fost însoțit între alții și de secretarul de stat englez, Harding. Acesta s'a sfătuit mai multă vreme în Wilhelmshöhe cu cancelarul german Bülow, iar în Ischl cu baronul Aehrenthal, ministrul nostru pentru treburile din afară. De aci să vede, că întrevederile au avut însemnătate politică. S'au constatat și întărit legăturile de prietenie între cele trei state, statornicindu-se prin aceasta pacea. La Ischl s'a discutat în deosebi și stările din Macedonia. Urmarea va fi, după cum să afirmă, că în nefericita Macedonia, să vor duce în deplinire mai repede și mai cu putere reformele, spre binele, cum să zice, a popoarelor de acolo. Unele foi scriu, că dela întâlnirea din Ischl să va începe o nouă eră în Macedonia, înspre bine. Vom vedea!

Din Marocco.

În Marocco continuă luptele și Arabii marocani să adună tot mai mulți, ca să atace pe Europeni, contra cărora în tot Marocco este ură mare. Cu deosebire îi ațită pe Arabii șeful de seminție Ma el Ainim. În 18 l. c. marocanii au atacat de nou orașul Cazablanca. După o luptă grea, care a ținut dela 7 dimineața până la 11 au fost respinși de Francezi cu mari pierderi. Europenii părăsesc orașele Marakes, Fez, Tanger și altele. Situația să tot înrăutățește.

Telegramele mai noue vestesc, că Arabii au proclamat de Sultan în Marakez, pe fraatele Sultanului de Marocco, Muley Hafid. El a plecat cu 6000 de oameni, bine armați, spre Cazablanca.

Generalul francez Drude a cerut pe cale telegrafică ajutoare.

Alegerea dela Beiuș.

În cercul Beiușului contrarul părintelui Dr. Lucaciu este Kardos Arpad, pe care mai înainte îl chema K'ein, un perciunat, director la o bancă jidovească din Budapesta, cu care să zice, că domniile kossuthiști de pela Orade și Beiuș au anumite legături. Vorba e că banca de sigur nu le va fi datoare lor.

Kossuthiștii și perciunații sunt infuriati pentru pășirea lui Dr. Lucaciu. Stau să crepe de ciudă, că cum de cutează să pășească de candidat un „oláh popa”. Și cu cât văd, că candidatul român stă mult deasupra jidovu-

tului lor și că Românii au bune nădejdi de reușită, cu atât mai tare li să burzuluiesc perciunii, — voiam să zicem penele, după cum e vorba. Aceasta să vede din minciunile cornurate și tot felul de scornituri, ce să răspândesc prin foile lor. Aceste s'biară în gură mare, că Românii amenință pe alegătorii de partidul lui Kardos, că-i atacă și-i bat, că agitațiile Românilor is nesăbuite, că preoții români jură poporul în biserică pentru părintele Lucaciu și multe alte bazaconii. Tocmai însă ei sunt, cari turbură liniștea și atacă pe Români, ceea-ce s'a văzut și la sosirea părintelui Dr. Lucaciu la Beiuș. Și apoi tot ei strigă după gendarmi și miliție, din cari au sosit deja mulțime în cerc.

De toate aceste însă puțin să le pese Românilor. Lase pe patrioți să se svârcolească neputincioși și să se grupeze cu toții în jurul vrednicului nostru Dr. Vasile Lucaciu și pentru el să și dea votul.

Dăm aci portretul părintelui Lucaciu. Știrile ce ne-au sosit din Beiuș sunt următoarele:

Dr. Lucaciu la Orade.

Săptămâna trecută Dr. Lucaciu a sosit la Orade, unde a fost oaspele dlui adv. Aurel Lazar. Însoțit de dnii Aurel Lazar, Gavrilă Cosma și Nicolae Zigre, Lucaciu a mers la fișpanul din Orade Glatz și la vicespanul comitatens Miskolczy, asigurându-i pe amândoi despre aceea că la alegerea dela Beiuș, el și partidul român va lupta pe baze legale și cu arme cinstite. I-a rugat apoi, ca să facă totul pentru curățenia alegerii. Cei doi capi ai comitatului au făgăduit, că deregatoriile stau preste partide, sunt nepărtinitoare și grijesc numai de buna rânduială. Noi credem, că așa a zis fișpanul și vicespanul și așa ar trebui să fie, dar din Beiuș vin știri contrare despre purtarea unor slujbași.

După aceasta, Dr. Lucaciu a plecat la Beiuș, însoțit de mai mulți prietini.

Sosirea la Beiuș.

Dr. Lucaciu a sosit la Beiuș Vineri sara, săptămâna trecută.

La gară a fost așteptat de un număr mare de Români, cari l'au aclamat cu însufletire.

Dar a fost de față și toată pleava străină a Beiușului și Ungurii din satul vecin Târcaia. În tot drumul până în oraș aceștia s'au ținut alături de mulțimea românească, injurând fără încetare în modul cel mai scârbos.

Părintele Lucaciu a găzduit în casa dlui avocat Dr. Ciordaș. Pleava

s'a oprit în jurul acestei case, lărmuind până noaptea târziu, iar în urmă, ca nește sălbatici au spart ferestrele casei.

Cineva dintre turburătorii a împușcat prin fereastră în casă, dar din norocire n'a nimerit pe nime din căseni.

Toate acestea s'au făcut, ca să bage în frică pe inimosul Dr. Lucaciu și pe alegători. Trudă de giaba...

Vorbiri de program.

Kardos și-a început esirea în cerc Sâmbătă. Afară de Târcaia, sat unguresc, în celelalte sate românești n'a fost ascultat mai de nimenea. Altcum e primit candidatul român, Lucaciu. El și a ținut vorbirea de program în Beiuș Sâmbătă după prânz, apoi a plecat în cerc, la Căbești și Meziad etc.

Spre a-i sta în ajutor au sosit încă de mai înainte la Beiuș deputatul Dr. Suciș și alții.

De nou zicem alegătorilor Români: *Votați cu toții pentru Dr. Lucaciu.*

Dela adunarea din Vinț.

Ca întregire la cele publicate în numărul trecut despre marea adunare din 11 l. c. dela Vințul de jos, a alegătorilor dietali români, unde și-a ținut darea de samă vrednicul nostru deputat. Dr. Iuliu Maniu, mai dăm următoarele:

Vorbirea lui Dr. Vlad.

După ce a sfârșit dl Dr. Maniu și au încetat ropotele de aplauze și aclamări, a luat cuvântul dep. Dr. Vlad, care a vorbit astfel:

»Fraților! — Incepe dânsul — D-v. știți că înainte de alegeri au ajuns la putere ocârmuitorii aceia, cari 30 de ani dearândul au tot clevetit, că e rău în țara asta. Au făgăduit marea cu sarea, ca să ajungă la cârmă și să îndrepteze lucrurile, dar spre nenorocul nostru mai rău le-au stricat. Ungurii credeau cu satisfacție, că guvernul lui Kossuth li va scăpa de toate nevoile și Ungaria va ajunge țara făgăduinței. Durere însă că s'au înșelat și ei, și s'au convins cu noi împreună, că cei veniți la putere sunt flămânzi rău și umblă întâi să se sature ei.

Fraților! Astăzi chiar, după un an și jumătate s'a pornit o goană în contra slujbașilor, ca să-i înlocuiască. Guvernul actual nu numai că nu și-a îndeplinit făgăduiele, dar nici porunca M. Sa'e n'a băgat-o în seamă. M. Sa a primit guvernul condiționat să introducă votul universal. Marele partid kossuthist a promis că va face, și astăzi după un an și jumătate de neactivitate să găsească tot ca la început.

Contele Andrássy, care e dușmanul votului universal a ajuns astăzi ca el însuși să-l rezolve. A ajuns cum am zice, curechiul sub paza caprei. (Haritate).

Tocmai de aci trăgănelile. Lucrurile acestea nu ne pot mulțumi nici pe noi și în mare parte și masele poporului maghiar sunt de aceeași părere.

O îndreptare în situația noastră să poate face numai dacă toate păturile sociale din această țară vor contribui cu votul lor la îndeplinirea legilor.

M. Sa a înțeles că poporul are lipsă de această schimbare și a propus-o guvernului, de carece e singură mân-

tuire pentru popor și anume dreptul de a face legi să-i fie incredințat lui.

Suntem fericiți, că putem constata acum, că nici o putere în lume nu să poate opune votului universal.

Nu e guvern, care să cârmuiască țara împotriva voinței poporului.

Suntem o țară constituțională, unde fiecare cetățean are dreptul să și facă el singur legile.

Guvernul e susținut de M. Sa și de popor, când unul din aceste proptele își retrag sprijinul, el să prăbușește.

Ni s'a promis că la toamnă vom primi satisfacție. Să vedem ce va fi, căci cu minciuna poți prânzi, dar nu poți cina. Noi deputații avem libertatea de a acorda un termen, dar după trecerea acestui termen avem datorința de a cere îndeplinirea promisiunii făcute.

Dacă nu ni-să va da satisfacție, avem mijloace prin care-l vom sili să o facă, sub presiunea opiniei publice.

Ne am înșelat în guvernul acesta, care nu umbă să înpace neamurile din țara aceasta ci să le atâțe. Așa proiectul lui Apponyi și al muncitorilor au arătat, că nu sunt în stare să închege puterile pentru apărarea drepturilor țării în afară.

Din cuvintele dlui Maniu v'ați putut convinge, că vești bune nu v'am adus! O singură mângăere numai, că lucrurile odată pornite nu să mai pot întoarce. Votul universal care e de o mare importanță, a pus pe gânduri pe guvernării noastre, tocmai pentru că e de o valoare capitală. Ce și au zis ei? În Ardeal, unde își văd mai mult pericolitate interesele să nu-l introducă. Numai nu știu zău reuși-li-o planul asta ori ba.

Atârnă deci și dela D. v. reușita planurilor noastre. Cum ați stat și până acum, vă rugăm să stați și de aci înainte zid puternic pa lângă dl Maniu și atunci vom fi siguri de izbândă și vom putea și pe viitor trimite în parlament oameni de valoarea d-sale.

Strigăte de »să trăiască« au răsplătit vorbirea la înțeles a deputatului Vlad.

Vorbirea lui Dr. Bălan.

Al treilea vorbitor a fost dl Dr. Ioan Bălan, vice-notar consistorial în Blaj, care a ținut asemenea o însuflețitoare vorbire, zicând următoarele:

»Fraților! Dl deputat Dr. Iuliu Maniu ne-a spus, că nu poate să ne spună multe vești bune despre isprăvile d-sale din Casa Țării, căci deși s'a dat acolo cu gând bun și cu inimă curat românească, nu l'au ajutat împrejurările. Sunt numai 25 de deputați cari luptă pe o coardă cu dânsul, și aceasta e nimica față de 415 deputați, cari lucră pe o altă coardă.

Nu putem să ajungem la nimic, până nu ne strângem rândurile. O companie pusă bine în rând, când ascultă de căpitanul ei, va învinge sigur, așa și noi; dacă noi toți Români din țara aceasta ne punem în bună rânduală, vom învinge. Suntem 3 milioane și mai bine de Români în Țară, și totuși avem numai puțini deputați.

Suntem mulți, dar totuși suntem puțini. Suntem ca o turmă fără păstor. Când s'a vorbit în dietă despre legea cea nouă, despre școale, a îndrăznit cineva să zică iubitelui nostru deputat, că poporul român nu ține cu deputații români. Adunarea sărbătorească de azi dovedește, că noi toți ținem cu deputații noștri.

Nu ne cunoaștem cum să cade. Avem bărbați cu minte luminată și voință curată, cari să trudesă pentru binele poporului român. Viața noastră, e ca o zi de toamnă posomorâtă. De am cunoaște pe bărbații cumiți și cu inimă curată, cari luptă pentru noi, ni-s'ar însenina ceriul vieții noastre.

Nu știm ce vrem. Până n'a venit în cercul Vințului-de-jos avocatul Dr. Maniu, puțini oameni din cerc au știut ce drepturi avem noi, și ce dreptori ni se cad, cari trebuie să ni le câștigăm. E un moștean fără de lege acela ce prăpădește moșia părintască, așa de păcătoși vom fi și noi, de nu vom grijii moșia rămasă dela părinți. Omul de omenie se silește ca să și înmulțească averea ce a moștenit-o, așa trebuie să facem și noi.

Nu ne silim să ne grijim averea și să ne-o înmulțim. Unde i unul nu-i putere, unde s doi puterea crește. De ne unim cu toții în o armată pusă bine în rând, atunci ne vom cunoaște bine, vom ști ce este datorința noastră, și ne vom sili să o împlinim după putință. (Aplause îndelung repetate.) Atunci nu va fi nime, care să poată rupe rândurile noastre, și să ne împedecă în ajungerea scopurilor noastre, ce le avem spre binele nostru și al patriei.

Haid' să dăm mână cu mână, să ne adunăm rândurile, și atunci cu drag își vor aduce nepoții noștri aminte de Dumineca înainte de prinderea postului Sfintei Mării din anul acesta, când Români înțelepți și cu inimă curat românească s'au adunat să lupte din toate puterile, umăr la umăr sub steagul partidului național.

Organizarea.

În adunarea dela Vinț s'a pus la cale și organizarea cercului. Privitor la organizare a vorbit părintele Nicolae Maniu și Ieronim Muntean din Henig, care și prezintă lista comitetului din cerc. Pe baza acesteia să aleg cu acclamațiune:

Președinți din cercuri mai restrânse în cerc: doii Nicolae Maniu, Ioan Șara, Constantin Colbazi și Ioan Alămorian. — Vicepreședinți: Alexandru Măcelar, Ion Albon, Ioan Deac, Andreiu Ludovic, Ioan Papa, Valer Maior, Tit Liviu Albin, Aurel Harsan, Vasile Hența, Ioan Chirilă, Iulian Vulcu, Vasile Opriș, Ioan Bătăcui, Ioan Vancea, Nechfor Frățilă, iar de secretar Nicolae Brenga cari vor avea să constituie comitetele comunale și să ducă în deplinire locală afacerile partidului național.

O astfel de organizare, în marginele legale, trebuie să se facă în toate cercurile politice locuite de Români!

Fete române brave.

În Ibașfalău s'a oprit în 11 l. c. ținerea adunării generale a despărțământului Sighișoara al »Asociațiunii«, pe motivul, că reprezentanța orașului a hotărât de mai nainte, că în acest oraș armenesc să nu să îngăduie nici odată ținerea de adunări și producții românești sau de altă limbă, afară de cea a lui Arpad.

Tot pe atunci să puse la cale aranjarea unei petreceri cu joc, care s'a ținut, deși voinicoșii pui de Armeni, împreună cu alți voinicoși din vița lui Arpad, au voit să o turbure. Văzând numărul impunător de Români, cari s'au adunat la petrecere, cum și purtarea lor vrednică, voinicoșii s'au retras rușinați și cu capul între urechi.

Cu acest prilej s'au purtat brav între alții dra Clement. Câmpean și vrednicul avocat al nostru din Ibașfalău, Dr. V. Morar, căruia Armenii și Ungurii sălbăticiți i-au spart ferestrele dela locuință. Mare vitejie și »patriotică«.

Drept mulțumită pentru ținuta frumoasă, mai multe fete țărane din Ibașfalău au oferit d-rei Câmpean și dlui Dr. Morar câte o cunună de flori, despre care fapt laudabil și frumos ni să scriu următoarele:

Ibașfalău, 14 Aug. c.

În 11 a lunei c. țăranele din Ibașfalău au predat 2 cununi frumoase, aranjate în trei-colori, d-șoarei Clementina Câmpean, care s'a purtat așa de românește la petrecerea din 11 August în Ibașfalău, — rușinând și desaproband pe manifestanții unguri, cari au vrut să ne împedecă petrecerea. Cealaltă cunună a fost predată însuflețitului și energicului român Dr. Alexandru Morariu adv., care a suferit și suferă multe dela Armenii Ibașfalăului, fără să-i pese.

Cununile au fost predate de o jună, cu numele Ludovica Stoica, salutând cu următoarele cuvinte:

»În numele românelor de aici vă dăruim aceste cunune, pentru sințămintele românești ce le păstrați!«

Apoi au cântat aceste 2 strofe făcute tot de ele așa cum li-o spus sufletul:

I.

»Surori cu bucurie
Românelor veniți
La Morariu 'n cancelăria
Cu toatele grăbiți!

II.

Să-i dăm cununa-n mână
Și mulți ani să-i urăm,
Pentru lupta cea dreaptă
Pentru neamul său.

Acestea naive strofe au fost compuse de drăguța țarancă Ludovica Stoica. Iată și numele celorlalte: Ana Stoica, Raveca Turcu, Ileana Stoica, Ana Feteceanu, Maria Pușcașiu și Maria Feteceanu.

Trăiască bravele fete române!

Laudă să cuvine vouă fice și dragi copile, cari ați ajuns să pricepeți dragostea de neam și limbă. La inimă să purtați această dragoste și s'o împărtășiți și altora.

Căci mai dulce, mai scumpă ca limba noastră nu este pe pământ altă limbă. Mai frumoase jocuri, mai jalnice cântări, ca ale noastre nu sunt în lume.

Deci românelor, urmați cu toatele faptele țăranelor din Ibașfalău, fiți române bune, dând creștere românească și fiilor vostri

A. S.

Greutățile economiei de astăzi.

În veacurile trecute încă erau a numite greutăți în economia câmpului, dar nu erau de natura celor de acum. Greutățile de atunci să restrîngeau mai cu samă la proprietatea pământului și la modul de lucrare al aceluia.

Proprietatea de pământ atunci era în mâna domnului pământean, iar modul de lucrare al aceluia era foarte simplu, dupăcum de simplă era adevă și starea lucrătorului sau a iobăgiului: pluguri și grape de lemn, ba poate într'un timp mai depărtat chiar și sape de lemn, dela cari am moștenit apoi și noi zicala: »a ajuns la sapă de lemn«.

Astăzi a ajuns fiecare econom de pământ moștean pe pământul său moștenit dela părinți, iar în ce privește modul de lucrare al aceluia, am ajuns la o mare înlesnire și ușurare, așa că în locul uneltelor de lemn de mai înainte, lucrăm cu unelte de fer și tot felul de mașini spornice la lucru, iar în loc ca să lucre tot numai omul, acum punem dobitocul să ne sape, să ne secere, să ne îmblătească, să ne cosască ș. a. Ba pe unele locuri nu ne mai mulțămim nici chiar cu puterea vitelor la lucru, ci punem aborii din mașinile de foc și fulgerul din mașinile de benzină, ca să ne secere, să ne îmblătească și cosască.

Va crede poate cineva, că după atâtea înlesniri și ușurări, ce le avem astăzi la lucrarea pământului și la alte lucruri economice, noi să nu mai avem nici o greutate, nici un năcaș pentru economie; va crede poate cineva, că noi economii am ajuns timpul acela fericit de cîmboară: »când porumbul fript zbură în gura flămîndului, de-î mîncă de-agata«.

Dar aceasta numai la părere e așa. În adevăr noi economii de astăzi avem cu mult mai multe greutăți decât înaintașii noștri. Greutățile de astăzi sunt cu mult mai greu de biruit, ca cele de pe timpul iobăgiei, când economul era robul lucrului și al domnului pământean.

Când birul pământului s'a urcat într'un mod vădit față de trecut; când celelalte biruri și aruncuri pentru comună, b'erică, școală și celelalte trebuințe casnice încă sunt destul de mari; când pentru un servitor harnic trebuie să dai pe an 200—300 coroane, care apoi cu mîncare cu tot ajunge la salariul multor învățători; când bucatele au un preț foarte schimbăcios, așa că uneori trebuie să vinzi o parte foarte însemnată din ele ca să poți plăti simbria servitorilor; când mîndria, petrecerile, tîbacul ș. a. încă își au aruncul lor: nu greșesc când zic, că noi economii de astăzi trebuie să suportăm o iobăgie cu mult mai grea, ca cea din vechime; o iobăgie, care ne face pe unii, ca să luăm lumea în cap și bățul de pribegie în mîna și să trecem preste țări și mări, ca să ajungem în pământul făgăduinței al Ovrelilor, în America cea laudată, unde ne așteaptă o iobăgie cu mult mai primejdioasă, ca a strămoșilor noștri, iobăgia fabricilor și a dolarilor.

Dacă unii dintre economii noștri ajung în această iobăgie nouă a banului, vina e mai cu samă a lor și a împrejurărilor, în cari trăesc, pentru că ei au crezut, că vor putea trăi tot așa dupăcum s'au pomenit din moși strămoși, din parțelutele acelea de pământ mai împărțite prin moștenire încă în atâtea părți, apoi pe lângă sistemul celor trei câmpuri, dintre cari unul să rămîna în ogor și nefolosit în tot anul; au crezut că cu economia câmpului o vor scoate mai ușor la cale, ca cu a vitelor; au ținut toți copiii pe lângă economie, în loc ca pe unii să-i mai fie dat și la negoț și meserii.

Ca să nu ajungem și noi în această iobăgie nouă să ne reculegem până când încă nu este prea târziu! Să o rupem cu economia celor trei câmpuri și a ogorului. Să cultivăm mai puține bucate, iar vite să ținem mai multe și de un soi mai bun, cari adevă cresc mai curînd și au un preț mai mare la vânzare. Să nu rivnim la dolarii din America, cari în cele mai multe cazuri sfâr vin, dar sfâr și merg, ci să ne deschidem noi alte izvoare de câștig din economia rămătorilor, creșterea galite-

lor, stupărit, pomărit, legumărit ș. a. Atunci apoi o să ne convingem, că bănuții și coroanele câștigate aici au un preț mai mare ca dolarii din America; atunci o să biruim cu desăvârșire greutățile economiei de astăzi și o să vedem, că aici e pământul făgăduinței noastre unde ne am născut și unde trebuie să murim.

Ivan Georgeson.

Vin de poame sau cidru.

Viile noastre, cari altă dată produceau vinuri bune și multe, astăzi au privirea tristă, din pricina floxerei care le-a prăpădit în mare măsură. Nădejdea, că într'un viitor apropiat să fie iară belșug de vin ca altă dată, cu măsurile destul de slabe de reconstituire ce să iau, nu este prea mare.

Astfel fiind, trebuie să ne gândim și noi la alte mijloace de a înlocui întru cîtva această beaură înveselitoare și dătătoare de putere, vinul.

Sunt multe băuturi spirituoase pe cari le beau sătenii noștri în locul vinului, dar ele nu sunt de loc sănătoase. Toate să reduc la rachiu (vinars), adevă spirit amestecat cu apă și dres cu fel de fel de mirodenii și totdeauna otrăvit cu vre o amestecătură jidovească, care să facă să îl usture pe român pe pept. Asemenea băuturi nu numai că își strică sănătatea trupului, dar și mintea, mai cu samă când se bea fără socoteală, ceea ce să întâmplă Românului din când în când, ba la un botez, ba la o nuntă, ba la o pomană; apoi aldămașele când să face vreun târg ș. a. Vinul lipsind sau fiind prea scump și de multeori stricat sau dres și el, este natural ca românul să bea rachiul, care îi strică sănătatea.

O beaură sănătoasă și hrănitoare este »berea«, dar ea este mai scumpă ca rachiu, deși ar putea fi cît de ieftină, căci să fabrică, nu cine știe din ce lucruri scumpe, ci din orz, care slavă Domnului să face din belșug și numai scump nu e, și din hameiu care iar să face și s'ar putea face ori cît în pământul nostru. Scumpetea o face fabricarea și taxele statului.

O altă beaură sănătoasă, însă mai puțin hrănitoare decât berea, este

VESELIA.

Volta glumească a »Foi Poporului«. —

Calul Țiganului.

De Anton Pann.

Mergînd la târg un țigan
Să 'ntâlnească cu un țăran,
Și, stînd, să ruga de el
Zicîndu-i: — Măi rumănel!
Tot mergi la al târg în deal,
De ce nu-mi lauzi ăst cal!
Fă-l tînăr, fă-l mînzuleț,
Ca să-l pot vinde cu preț;
Fă-mi ăst bine, rumănel,
Că ți-oi drege vr'un ciurel,
Or, ți-oi pune vr'un potlog;
Laudă-l, așa mă rog!
Țăranul, fiind iar un
Dăi de palavre prea bun
Șaltă treabă neavînd,
Cu țiganu 'n târg mergînd,
Stătu cu el în obor

Să-i fie lăudător.

Și, zăbovind ei cît-vaș,
Iacă vine 'un geambaș (negustor de cai)
Care era iar țigan:

Geambaș fără nici-un ban.

Privi calul colea, ici

Îi dă de încerc un biciu

Și la dinți dacă-l cătă,

— Ce îmi cer, — îl întrebă —

P'astă mărtoagă de cal,

Ca să-l arunc de pe mal? —

Romănu ce aci sta

Și la dănsul asculta

— Ce jupâne, zise el,

Nu te uita că-i astfel,

Uite, sboară ca un smeu,

N'am bani că l-aș lua eu;

Înfrece pe armăsar,

N'are ce-i face-un ogar,

Să-ți spuie drept, păcat că-l vinde,

Dar nici cu dănsul nu-l prinde

Că nu mi-i știe merchezul

Și să-i pipăie lui miezul;

El e stăpân, cum vezi bine,

Dar, zău, nu-l știe ca mine:

Mergi cu el la vîntătoare

Și, uite, îți fac prinsoare,

Epurile 'n pîrlitură,

Dai cu el pîn-arătură

Și în fuga lui a mare

Îl prinzi cu mîna călare. —

Țiganul ce l-a adus

Și să-l laude l-a pus,

Cum căsca gura la el

Și l'auzi 'n acest fel,

Zise: — Zău! uite aici,

De-ar fi calul meu cum zici

Că e armăsar și mînz,

Pre legea mea nu-l mai vînz. —

Cântare

la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu (15 August st. v.) de Picu Pătrușu, fost inv. în Săliște (răposat cam de vr'o 20 ani). Scoală din o carte cu litere bătrâne de Nicolae Oancea, Vale.

(Urmare și fine).

Ear Pavel apostolu

Deșchizînd și el roștu

Incepu cu o strigare:

vinul de poame (mere, pere, coacăze, smeură etc.) numit și cidru, (cider) care în alte țări să bea de multă vreme și în mare cantitate; astfel este Franța unde se produc anual 8—10 milioane hectolitri, Englitera, Germania și altele.

Vinul de mere și de pere bunăoară bine fabricat este tot așa de bun și sănătos, ca și un vin mai slab din viile noastre.

Drept aceea noi îndemnăm pe toți, cari au poame să nu le lase să se strice căzute pe jos, sau să le vândă pe nimic, ci să le adone și să le prefacă în vin.

Prefacerea poamelor în vin este foarte lesnicioasă, tot așa de lesnicioasă ca și a strugurilor. Merele și perele ori de care ar fi ele, chiar și din acele pădurețe, însă bine coapte și nestricate, se aduc acasă, se țin câțva timp ca să se mai răscoacă și apoi să zdrobesc într'o mașină ca cea de mână cu care să bate cucuruzul, însă cu sulurile de lemn, sau într'o puțină cu fundul sănătos cu un lemn mai lat la cap.

Merele zdrobite să stropesc cu puțină apă și să lasă să se dospească în grămadă sau în o tocitoare timp de 24 ceasuri, apoi să pun la teasc, întocmai cum să pun strugurii și să tescuesc tare până ce nu mai curge must din ele. Scursoarea dintâiu, fruntea, dacă să culege singură, dă vinul cel mai bun, iar scursoarea din urmă cel mai slab. Mustul are culoare gălbue.

Ferberea mustului să face într'o puțină sau tocitoare deschisă, în care să pune mustul și să lasă să fiarbă până ce deasupra să face o scoarță, ceea ce ține uneori 3—4 săptămâni, apoi să trage în butoaie, unde tot mai fierbe încă încet.

Vinul acesta fiind mult mai slab decât cel de struguri, nu ține peste iarnă ci să oțetește, — ba chiar să face și oțet din el, care e foarte bun și gustos.

El să poate bea însă în cursul toamnei, și dacă voim să avem vin de poame peste tot anul, atunci trebuie

să i adăugăm mustului, înainte de ferbere, cel puțin câte 10—15 kilograme de zahăr topit în apă la 10 vedre de must. Cu chipul acesta vom dobândi un vin bun de masă, destul de spiritos și care să poate păstra multă vreme, dacă va fi îngrijit la fel cum să îngrijește și cel de struguri.

Vinul acesta trebuie ferit mai cu samă de aer, care îl strică, îl oțetește.

M. P.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine.)

Al 2 lea exemplu adus de dl Tordășian e dl Ieronim Preda, fost director al librăriei archidiecezane și împreună muncitor la toate trebile bune ale Reuniunii, al cărei membru ajutător a fost. Dl Preda, angajat de corespondent - contabil la o mare fabrică din Linz, a rugat Reuniunea să-i păstreze și pe viitor dragostea de până aci și o sfătuește să nu înceteze a lucra pentru înmulțirea și luminarea clasei noastre de mijloc. Intre altele dl Preda e de părerea, că pentru a putea susține concurența cu meseriașii de altă naționalitate, meseriașul român are neapărată trebuință de înmulțirea conștiințelor în străinătate. Să nu se găsească între noi caldă mai de samă, care după o petrecere de 1—2 ani, din Sibiu, să nu cerceteze vreun oraș mai mare din Austria, Germania, Franța, Englitera etc.

Reportându-se în cele din urmă la însemnatul eveniment și la buna impresie, ce a produs corul nostru bisericesc, executând cântările liturgice în biserica catedrală, dl Tordășian mulțumește dirigentului C. Popa și fiecărui corist pentru ostenele lor, cari vor primi răsplata cuvenită a tuturor oamenilor nostri de bine. De încheiere bine-ventează numerosul auditor și îndosebi pe dna Eugenia Ionescu n. Grecu din Bacău, binecunoscută nouă de pe timpul când dsa era mândria corului și fruntașă între fruntașii diletanților la producțiile noastre teatrale și la ședințele literare. D-na Ionescu ori de câteori vine la Sibiu ține să ne cerceteze și

să se înroleze în șirul debutanților nostri.

După cetirea prin dl Duca a ședințelor administrative, din cari, între altele am remarcat generozitatea dnei Maria Poparad, văduvă comerciantă în Viștea inf., carea a dăruit fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace o haină și o bluză, carea s'a cinstit unei copile sermane — s'a intrat în bogatul program al seratei.

Dl I. Apostu - Suci, sodal croitor, cu anecdota »Guriță bărbate« de Marion, a produs mare veselie; d-șoara Elena Berghazan cu »Frumoasa Irena« de Iosif, ar fi produs și mai bun efect, dacă ar fi predat'o mai respicat și mai puțin repede; dl Ioan Imbăruș, cand. de inv., cu »Plecata moțul la țară«, cântată cu puternica-i și curata-i voce de basso, ne-a produs regrete generale, că în curând va părăsi Sibiul și că abia de data aceasta s'a numărat între debutanții nostri; dl Alex. Buzo, sod. pant., cu »Săciul al drum« și cu încă o anecdotă, a provocat risete și bună dispoziție; foarte bine a predat sodalul pantofar dl I. Miga »Povestea priveghitorii« de P. Dulf; ariile executate cu dibăcie la violină prin dl Leonte Munteanu, vechi debutant al nostru, ne-a fermecat și înălțat sufletește; mitica Vasilica Nicolescu din București, ne-a cântat cu multă duioșie »Doina«; dl învățător Longin Bucur din Lančram, a cântat cu precizie și farmec mai multe doine; dl Laurențiu Boldor, sod. măsar, neobosit debutant, ne-a predat frumos și impunător »Fragment epic« de Coșbuc, iar ca veselia să fie la culme, ne-a redat în dialect bănățenească pe »Hâl mai tare om gy'n lume« de Victor dela Marina. Cântările, căci au fost mai multe, ale dlui I. Stanciu, parte cu acompaniament de clavier, susținută cu precizie de dna Eugenia Ionescu, parte fără acompaniament, n'au lăsat nimic de dorit.

Era binișor aproape de ora 11, când finindu-se programul, s'au sortat între participanți 12 cărțițele, iar președintele mulțumind tuturor, ne invită la ședința din August. »Invingătorul«.

Nu ne lăsa Născătoare.
Precesta răspunzând greu;
— O Pavele fiul meu
Darul meu fie cu voi
Intrale voaste nevoi
Iar Petru, cel mai iubit
De a ofta s'a oprit
Incepu a să ruga
Zicând cătră Precesta:
— Acuma cunoaștem bine
Să știe fiește cine,
Că de lucru te apuci
Acum dela noi te duci
Iar ne rugăm cu durere
Să ne lași vo mângâiere
Să ne măngeiem și noi
Intr'ale noaste nevoi. —
Și plângând Petru așa
Zicând cătră Precesta
Primește-mă și pe mine
Când vei merge 'ntal tău bine
Cum fiul tău m'a primit
Când l-am fost tăgăduit,
Când cocoșul a cântat

El iarăș m'a fost ertat,
Ear Precesta cu greu foarte
Fiind aproape de moarte
Cătră Petru se'nturnă
Și așa îi cuvântă:
— Petre iubit, fiul meu,
Mângâie-te Dumnezeu
Că sus la ceriu m'oiu muta
Și pe Domnul voi ruga
Că să vă fie ajutor
Să vă dea la toate spor.
Precesta așa grăind
Și ceasul i-au fost venind
Intru care au strigat
Cătră bunul ei băiat:
— O iubite fiul meu,
Ție 'ți dau sufletul meu,
Ridică-l în sus la tine
Fiinduți milă de mine
Ear fiul său auzind
Pe maică-sa jos strigând
Indată s'a veselit
Sufletul îi l-a primit
Iară apostolii jos

Lângă maica lui Christos
Plângea și să tânguea
Unul altuia zicea:
— Veniți iubiiților frați
Care suntem adunați
Să ne luăm iertăciune
Și să ne rugăm cei bune,
Să roage pe fiul său
Pe vecinicul Dumnezeu
Că pe noi să nu ne uite
In scârbele cele multe,
Dar acum să ne-apucăm
Stântul trup săl îngropăm
Așa trupul l-au luat
Șin mormânt l-au îngropat
Iară Apostolii toți
Trei zile și trei nopți
Mormântul l-au străjuit
Cum obiceiul au avutu.
Iar Toma apostolul
— Ce să numea giamănu —
Numai el nu s'a aflat
Când maica a reposat
Cum și-atunci nu sa aflat

Influența stricăcioasă a alcoolului.

— Căile și mijloacele prin cari s'ar putea lucra cu efect începând din școala elementară, întru întâmpinarea beției. —

Temă dată din partea Prea Ven. Conist. Archid. gr.-or. rom. din Sibiu spre dezbateri conferințelor învățătoarești în anul 1905 — de Petru Bura, inv.

Omul este creațiunea cea mai perfectă de pe pământ a D-zeirei. În om sunt depuse toate calitățile cele mai desăvârșite și mai frumoase, cu cari calități în natură, afară de om nici barem o vietate nu să poate mândri. Prin crearea omului ca ființa cea mai perfectă, să arată mai învederat atotputernicia lui D-zău.

Omul e compus după cum stim, din două părți esențiale, anume: partea materială adică corpul, care după zisa sfântei scripturi este zidit din pământ; și partea ideală, adică sufletul este dela D-zeu însuși, e ceva Dumnezeuesc.

Partea dintăiu, corpul, prin structura lui fină, delicată și complicată, prin flexibilitatea lui în toate mișcărilor, este cel mai acomodat pentru însușirea multor decsterități, cari în cele mai multe cazuri ne pun în uimire, ne face a nu crede.

Partea a două cea ideală, sufletul, este în adevăr scânteie Dumnezeiască dat în corpul omului dela D-zău, care prin superioritatea și însușirile lui, ba prin posibilitatea de a să perfecționa mereu și astfel a să apropia tot mai tare de creatorul sau, să întrecă toate celelalte ființe și prin urmare să le fie conducător și dispuitoar natural a lor.

În înțelesul răstrâns al cuvântului luat omul constă deci din două părți constituțive, corp și suflet. Aceste două părți constituțive ale omului, adică corpul și sufletul în înțeles laic luat, vedem că sunt nedespărțibile, stau în un raport de intimitate unul față cu celalalt. Corpul este un lăcaș al sufletului, pre cum acesta viceversa este un dispuitoar asupra corpului. —

În veacurile mai recente, ba chiar și în timpurile antice științele au început a să divida întocmai ca și meseriile de tot felul, foarte tare. Unele din ele au și luat un avânt foarte mare,

au înaintat după cum adică s'a ocupat cu ele. S'au aflat și să găsec și astăzi zilnic oameni desinteresați cari întreaga lor viață și-o dedică unui ram de știință, ca prin cercetări și scrutări continue să o ducă la o mai mare perfecțiune. Așa d. e.: sunt oameni cari și-au pus de problemă studiarea ființei omenesti. Unii corpul, (anatomistii și fiziologii) alții spiritul (psihologii.)

Și unii și alții prin esaminări scrupuloase au ajuns la rezultate uimitoare descoperind multe fenomene și lucruri de interes obștesc, așa în corpul cât și în spiritul omului. Prin studiarea ființei omenesti și rezultatele frumoase la ce a ajuns pe de o parte, s'a născut dorul și râvna în mai mulți de a să ocupa și mai intenziv cu acest obiect, așa că azi studiul despre corpul și spiritul omului formează câte un ram special de știință.

(Va urma.)

SFATURI.

Adunați poamele căzute! Mulți economi lasă neadunate cu săptămânile poamele vermănoasă, ce au căzut de pe pomi, fără a să gândi, că prin aceea însiși ajută înmuțirea insectelor stricăcioase poamelor. Poamele vermănoasă căzute sunt de a să aduna în toată ziua. Nefăcând acest lucru, larvele seau vermii es din poame, ascunzându-să în pământ, unde ierneză, pentru ca în primăvara viitoare să ese și să-și înceapă din nou lucrarea lor stricăcioasă. Mai departe poamele să se culeagă toate de pe pomi, pentru că pe cele rămase, îndoesebi pe cireșe, să face un fel de mucezeală (*Monilia fructigena*), care în primăvară produc boala de pomi așa numită: monilia.

FELURIMI.

Multe și de toate. În războiul din 1870—1, când Parizul a fost împresurat, s'au slobozit din Pariz 64 de baloane.

— În Belgia numărul lucrătorilor în fabrici este de 1.265,000; din aceștia 295 mii sunt femei.

— Misionarii protestanți conver-

tesc (fac să treacă oamenii la legea creștinească) de 100 de ani în China.

O scrisoare din Berlin sosește la Shanghai, în China, pe trenul siberian în 20 de zile.

— Estinderea Statelor-unite din America, după războiul de libertate, sub primul prezident Washington a fost de 819,815 miluri □. Azi estinderea lor este preste 3¹/₂ milioane de miluri □.

— În anul 1906 în Germania au fost părți 3956 de oameni pentru lesămaiestate (vătămarea împăratului).

— Jocul de biliard numai acum s'a făcut cunoscut în Iaponia.

— Cameriera reginei văduve Margareta din Italia câștigă 20—30 mii cor. pe an din vânzarea hainelor lăpădate de regina!

Partea Literară.

Gâcituri.

Culese de Parteniu Glurgescu (Runc).

Două lemne hodrolemne

Legate cu grumazi de pele.

Imbăieți.

Am o poiată

Plină de iepi.

Pitele în cupior.

Ustură-mă rău, mă doare

Dacă-l pune bine'm pare.

Cereșul.

Doi dau

Doi stau

Doi să miră

Doi să 'nchină

Doi sapă

Să iasă apă.

Teascul.

Am o iapă

De o duc de coadă la apă.

Domia (bota).

Din picioare cioapa-leapa

Din urechi calica na

Și din coadă numa, numa,

Epurele.

Am un bou

Cu un deș depei.

Ceapa.

Am o iapă,

Dacă îi ridic plocadele,

I-să vede mațele.

Iada.

În pădure crește

În pădure să naște

Vine-n sat și ninge.

Sara.

Dinlăuntru flocoșă

Din afară piroșă

Cu cuiu-n vârf

Cu clopu-n cap.

Măciaga.

Unde să culcă roșea într'o sară.

Să cunoaște într'o vară.

Focul.

Vine mumă-ta la noi

Ș'o apuc de ureche,

Și face cuic.

Ușu.

Când Domnul a înviat.

Și trei zile au trecut

Și norul ear s'au ivit

Pe Toma l-au apucat

La groapă l-a îndreptat

La Mormântul cei prea bune

Ca să-și ceie iertăciune

Când în mormânt s'a uitat

Precesta l-a 'ntâmpinat

Atunci din mormânt eșă

Și cătră ceriu să nălța.

Toma dacă a văzut

A striga a început:

Fecioară unde te duci

De ce lucru te apuci?

Iar Precesta auzind

Cătră Toma și zicând:

Primește Tomo acesta

Dându-i brău Precesta

Cu care s'a fost încins

Când în mormânt s'a fost pus

Apoi nimic mai văzând

De Precesta rămânând,

Și de-ac! s'a înturnat

Pe Apostoli i-a aflat

Cu apostolii ședea

Și plângând le povestea

Jeluindu-să zicând

Din inimă suspinând

Că nu m'am învrednicit

Ca și eu să fiu privit

A Precestii răposare

Nefiind nici la'ngropare —

*

Acest prasnici prăsnuim

De păcat să ne ferim

Și să zicem: Doamnă sfântă

Care îngerii te cântă

Aduți și de noi aminte

Pe Domnul roagă! ferbinte

Să-i fie milă de noi

Intrale noastre nevoi

Pe noi să ne dăruiască

Cu 'mpărăția cerească

Că să-l slăvim cu glas lin

Pururea, în veci, amin.

NOUȚĂȚI.

Să caută un profesor român. Dl. Arseniu Bunea, secretar în Sibiu Quergasse 36, e rugat din parte competentă ca să recomande un absolvent al școlii comerciale din Brașov pentru catedra de Comptabilitate, Aritmetica comercială și Limba germană la școala comercială română din Sofia (Bulgaria) cu salariu lunar de 220 lei, plus șpesele de drum. Cei ce doresc și se simt în stare a ocupa acest post, să se adreseze cu toată graba respectivului domn.

*

Stipendii. »Unirea« publică concurs la mai multe stipendii pe anul școl. 1907/8, din 19 fundații archidiecezane, precum: fundația »Timoteiu Cipariu«, »Alecsandru St. Șuluf«, »Dănuț«, »Timoteiu Cipariu«, »Alexandru Filip« etc. Stipendiile sunt pentru diferite feluri de studenți, dela școlile înalte, gimnaziile etc. Terminul de înaintare a cererilor este 15 Sept. c.

*

Dar. Din prilejul serbării jubilar de 25 ani de existență a »Reuniunii meseriașilor din Săliște«, membrii fondatori ai reuniunii N. Mosin și N. Stefla, locuitori în Râmnic-Vâlcea, neputând participa la serbări, au trimis ca dar reuniunii 10 cor.

*

Din biserica sârbească. Comisia administrativă a congresului bisericii sârbești, a însărcinat pe episcopul Zmejanovi: i din Vârșeț cu conducerea afacerilor bisericii sârbești, până la alegerea unui nou patriarh, în locul repozatului Brancoviciu.

*

Nenorocire de tren. Pe linia ferată Ciuc—Ghimeș—Sepsisângeorz (Săcuime) s'a întâmplat, între Sereda Ciucului și Mădăfalva o mare nenorocire, Joi, în 15 l. c. între oarele 1—2 din zi. Trenul, care mergea pe aici, la un pod a deraiat (a eșit din șine) și s'a prăvălit în o adâncime de 3 metri. Mai multe cupeie au fost zdrobite și mai mulți călători greu răniți. O femeie, soția unui profesor a murit pe loc, fiindu-i zdrobite coastele. Paguba s'a urcat la 10—15 mii cor. Linia s'a umplut cu fărâmurile vagoanelor, cari abia în două zile au putut fi curățite de pe șine. Cauza nenorocirii nu s'a putut afla, probabil din negrăjă și neprecauția unor aplicați la tren.

*

Asociațiunea națională arădăna pentru cultura poporului român a fost întemeiată la 1862 la stăruința fostului comite suprem al Aradului George Pop și alți fruntași. Ea a împărțit ajutoare cu deosebire la ucenicii de meserii. De vre-o 5 ani aceasta însoțire a dezvoltat lucrare puțină. Acuma însă să vede, că să vor schimba lucrurile spre bine. Duminecă în 11 August c. aceasta însoțire și-a ținut adunarea generală, condusă de dep. Vasile Goldiș.

După vorbirea sa de deschidere, dl Sava Raicu citește raportul direcțiunei vechi. Din aceasta să vede, că Asociațiunea are avere de 18,609 cor. 19 bani, din al cărei venit a dat în 5 ani ajutoare pentru învățării de meseriași în sumă de 2180 cor. Direcțiunei vechi i-se dă absolutoriul. În direcțiunea nouă sunt aleși: president de onoare P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, v. pres. de onoare dail N. Oacu și R. Ciorogariu, notar Dr. E. Monția, director V. Goldiș, director secundar Dr. St. Pop, cassar V. Antonescu, econom C. Don, fisc Dr. Marșieu, bibliotecar C. Lazar, notar Dr. D. Stoica. Membri în comitet: Dr. I. Suciu, M. Veliciu, S. Raicu, Dr. Iust. Suciu, Dr. C. Iancu, N. Mihulin, I. Costa,

I. Olar, I. Moldovan, I. Porcariu și P. Truția.

Durere, ca față de adunare s'a arătat puțină interesare. N'au luat parte preoții din Arad și din jur și astfel, neavând cine să lumineze pe iubții nostri țărani despre adunare, au lipsit și ei, fiind de față numai puțini.

Nepăsarea aceasta însă trebuie să dispară. Atârnă mult dela noul comitet, ca însoțirea să ia un avânt îmbucurător.

*

Din Bucovina. Foaia »Apărarea națională« arată, că averea fondului gr. or. din Cernăuți să administrează rău, deregătorii sunt mai toți străini, moșile să dau în arândă numai străinilor, iar poporul român e lăsat la o parte. — Iată ce pățesc Românii, dacă sunt lăsați față de străini și să lasă călcați pe cap.

*

O bandă de tăciunari. În jurul Dobritinului s'a descoperit și a fost prinsă o ciudată bandă de 23 de bărbați și o femeie. S'a observat adecă, că de o scurtă vreme încoace s'a dat foc și au ars bucatele adunate în paiu la mai mulți economi. Tăciunarii au fost descoperiți de gendarmi. Anume luând flacări clăile de grâu a lui Erdei Iozsef în hotarul Dobritinului, cei 24 de oameni, cari erau acolo ca lucrători, stăteau la o parte și să deslătau în flăcări. Gendarmii i-au provocat să ajute la stins, dar ei nu voiau. Astfel bănuți, au fost luați de scurt și au mărturisit, că ei au dat foc prototindenei, de oarece le place a vedea locul cu flăcări. Oamenii aceștia adecă sufer de o boală, numită »piromanie«: a afla plăcerea în vederea flăcărilor. Ei au fost toți prinși și duși la Dobrițin.

*

Pentru biserică. Creștinii nostri din Sărata, duși în Nord America și așezați în orașul Indianopolis, au cinstit la Sfânta biserică din comuna Sărata (comit. Făgăraș) suma de 166 coroane și 50 fil., spre a-se cumpăra 12 minieie de lună. Creștinii binefăcători sunt următorii: George Vladoran 2 dolari 30 centi, George Nicolae Bardaș 2 dolari 30 centi, Nicolae D. Bardaș 2 dolari 30 centi, Dionisie Nicolae Bucsa 2 dolari 30 centi, Nichifor Nicula 2 dolari 30 centi, Alexandru Ilie Calitariu 2 dolari 30 centi, Ioan Nicolae Mesariu 2 dolari 30 centi, Ioan Macaveiu Nicula 2 dolari 30 centi, Ioan M. Nicula 2 dolari 30 centi, Andreiu N. Căndea 2 dolari 30 centi, Paraschiva și Valeria Mesariu 2 dolari 30 centi, Achim N. Căndea 2 dolari 30 centi, Dumitru N. Mesariu 2 dolari 30 centi, Ion Oana Stănciulia 2 dolari 30 centi, Victor N. Nicula 2 dolari 30 centi. — Nistor Mesariu, preot greco-catolic în Sărata.

*

Apel. Mai mulți meseriași de diferite bresle din Timișoara s'au adresat subscrișului spre ale afla băeți de pe sate, cari s'ar aplica ca învățăcei (șăgărți). Dnii preoți și învățători vor face mare serviciu cauzei comune — naționali, interesându-se a afla prin comunele lor băeți în etate de 11—14 ani, să fie deplini sănătoși, pe cari i-ar putea imediat aplica la meserii. Sunt pe satele noastre românești multime de băieți parte săraci, parte orfani, cari în loc de ai lăsa să crească nește măturători de strade prin oraș, servitori pela pălincăriile jidarilor sau a-i vedea pustălăi, mai bine să-i aplicăm la meserii! Puțină bunăvoință din partea domnilor preoți și am făcut mult pentru cauza noastră comună. Aștept prețuitul aviz, totodată că acei băeți cari ar fi aplicabili la meserii, afară de limba maicei, mai vorbesc și o altă limbă sau ba, și că aceia știu ceti și scrie sau ba? Timișoara-Fabric în 12 August 1907. Eremie Andreescu inv. în penziune strada Muzslay 23.

*

Dinamit furat. Din măgăzinele societății ardelenene de mine de aur din Băița s'au furat 15 kgr. de dinamită. Gendarmii caută pe hoji.

*

În lupta pentru asistința bălaților să numără ca cei mai răi dușmani, boalele de stomac și intestine, cari să ivesc cu deosebire vara. Cel mai bun scut contra acestora îl oferă o nutriție rațională cu făină Kufek de copii, care dă organismului materiile nutritoare de lipsă și îl face mai rezistent contra boalelor. Materiile minerale și de albuș de ou, cuprinse în făina »Kufek« promovează dezvoltarea oaselor și muschilor.

*

Împăratul Chinei, este, cum știm Kvangsu, dar în locul lui frânele ocăruiirii le are mama lui. »Morning Post« e informată, că bătrâna e hotărâtă a să retrage dela guvernare nu preste mult, lăsând împărat aievea pe fiul său.

*

Insula Sânt-Elena, vestită pentru că acolo a trăit Napoleon-cel-mare în exiliu până la 1821, să află în mijlocul apelor Oceanului-Atlantic, în mari depărtări dela mările Africei și Americi sudice. Ea e în stăpânire engleză, care ține acolo o mică garnisoană. De când să face drumul spre India prin canalul Suez, St. Elena și-a pierdut însemnătatea și așa guvernul englez a hotărât să-și retragă garnisoana, lăsând singuri pe pescarii de pe insulă.

*

Mare fart de aur. Din minele de aur dela Lăpușul rom. și Horgoș s'a furat aur în preț de vre-o 100 mii de cor. El a fost cumpărat de aurari jidani din Sătmar și Sighet. Unul din aceștia, Ignat Lazarovici a fost prins. Hoții probabil au fost băieși.

*

Școală economică a înființat consilierul român gr.-or. din Sibiu, pe lângă seminarul pedagogic-teologic.

Școala să deschide la 1 Octomvrie st. n. și cursul va fi de un an. În școala aceasta să vor putea câștiga cunoștințe practice în agricultură, pomărit, legumărit, stupărit, creșterea vitelor și lăptărit.

În anul acesta vor fi primiți 6 elevi gr.-or. trecuți de 15 ani, care au isprăvit cel puțin școala elementară și sunt deplin sănătoși. Să ceară primirea cât mai mulți! Elevii vor primi în internat instrucțiune, cartir cu haine de pat, mâncare — toate fără plată. Numai îmbrăcămintea lor să o aibă de acasă.

Iată un lucru bun, de lăudat, pe care ar trebui să-l urmeze toate consistoarele noastre.

*

Un tată sălbătăcit. Un anumit Kocsis Iozsef din Tokaj, bețiv cunoacut, și-a trimis băiatul de 5 ani să i aducă rachiul. Băiatul din nebagare de samă a adus rachiul în o sticlă, în care fusese petrol (gaz). Pentru aceasta Kovács s's cătrănit așa de tare, încât a luat o sapă și a crepat în două capul copilului, care a rămas mort pe loc. Sălbătăcitul tată a fost prins.

*

Din Blaj. »Unirea« scrie: Marți în 13 l. a întrunit Escelenția Sa Părintele Mitropolit la masa-i ospitală corpul ofițeresc al regimentului Nr. 31, ce petrece la manevre în Blaj. Escelenția Sa a toastat pentru bravii ofițeri, i-a răspuns comandantul regimentului colonelul baron Dürfeld, mulțumindu-i Escelenției Sale și întreg publicului din Blaj pentru primirea afabilă, ce o întâmpină în Blaj regimentul, de care primire foarte puține să vor bucura.

*

Câni turbați. În Deva au turbat mai mulți câni, cari au mușcat 8 oameni. Primăria a hotărât stărpirea tuturor cânilor din oraș, ceea ce s'a și început a să face.

*

Ciocnire între Români și Unguri. Din Deva li să scrie foilor ungurești, că pentru pădurile dela graniță, la Petroseni, s'a întâmplat o ciocnire între Români și Unguri, cari fiecare țin, că au drept la o parte din păduri. Nește lucrători ungari au început să taie lemne din pădure, când dispre granița României s'a descărcat mai multe puști. Lucrătorul Adam Chirilă a fost rănit. Ungurii s'au retras și deregătoriiile au introdus cercetare.

*

Logodnă. Livia Pop și Dr. Romul Boilă vestesc că s'au logodit.

Al 111-lea. Casariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«, a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Andrei Micu, fost cătărămbar.

Acesta este al 111-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

La fondul »Victor și Eugenia Tor-dășlanu« pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit dl Horia Simoneti, sodal lăcătuș la stabilimentul electric, în amintirea soacrei sale Marina Moga (Săliște) 1 cor., Victor Busoiu, farmacist 54 bani, Ioan Coman, capelan în Vama-Buzeului 1 cor., Nicolae Băieșan, paroch în Bucium-Isbita, 2 cor. și Drăgan Mariș, învățător în Tătărești 1 cor.

Șir nesfârșit. »Tribuna« din Arad publică șirul pedepselor în bani și temniță, pe cari le-au îndurat naționalitățile din Ungaria dela venirea la putere a coaliției, adică dela 8 Aprilie 1906 incoace. Din aceasta publicare să vede că naționalitățile, respective foile lor și unii »agitatori« au fost pedepsiți la oaltă cu 21 de ani, 9 luni, și 3 zile închisoare și 19.161 cor. în bani, iar cheltueile de proces să pot statori în suma rotundă de 60,000 cor.

Și să nu uităm, că aceste s'au dat în Ungaria, în »țara libertăților«.

Nouă ofiții postale. Ministrul de comerț a încuviințat înființarea unui oficiu postal în comuna Ilva-mică și a unei agenturi de poștă în comuna Herina (comit. Bistrița-Năsăud).

Consistor plenar s'a ținut în Blaj, Joi în 15 l. c. luând parte și asesori din provincă. S'au primit 10 clerici, unul pentru Budapesta, apoi 120 de elevi și 60 de eleve în internatul de băieți și de fete.

Producțiuni și petreceri.

In Lunca.

Tinerimea română din Lunca și jur aranjează o Petrecere Duminecă în 1 Septembrie st. n. în comuna Lunca, din incidentul sfințirii s. Biserici și a Adunării generale a despărțământului XI Blaj al »Asociațiunii.« Venitul curat este destinat pentru fondul s. Biserici și pentru despărțământul Blaj.

In Borșa.

Inteligența română din Borșa (Kolozs-Borsa) și jur, va aranja în 28 August st. n. 1907. (sf. Mărie) sub scut sigur concert împreună cu petrecere și joc. Venitul curat e destinat în favorul școlii române gr.-cat. din loc. Programul constă din 9 puncte, coruri, declamări, etc.

In Arad.

Corul »Asociațiunii naționale Aradane pentru cultura poporului român« — secția meseriașilor arangiază sub dirigența învățătorului Nicolae Ștefu, în onoarea adunării generale a »Reuniunii învățătorilor rom. gr.-or. din Dieceza Aradului protopopiatele I—VII« Joi, în 29 August n. 1907 concert-teatru și joc, în »Casa Națională« din Arad. Venitul curat să destinează pentru scopuri filantropice. Programul constă din 7 puncte.

In Miheș.

Inteligența română din Miheșul de Câmpie și jur aranjează o petrecere de vară în edificiul școlii române din Miheșul de Câmpie la 28 August st. n. 1907. (În ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu) Venitul curat să va da bisericilor române din loc.

Prețul bucatelor.

In Murăș-Ludoș.

La târgul de săptămână din Murăș-Ludoș bucatelor au avut următoarele prețuri: Grâu curat măja metrică 20—21 cor. orzul 12 cor. cucuruzul 12—13 cor.

In Budapesta.

Grâu, maia metrică, frumos cor. 23-60. Grâu, mijlociu cor. 22-70. Grâu, mai slab cor. 22-05. Săcară, cor. 17-30—17-80. Orz, cor. 15—15-40. Cucuruz cor. 13-50—13-70. Ovăș cor. 16-15—16-70. Rapiță c. 35-20—35-80.

Pentru copii

și oameni mari

Mijloc escelent de nutrire pentru copii sînătoși și bolnăvicioși în desvoltare rămași îndărăpt, fie de ori-ce etate. Promovează formațiunea de mușchi și oase, ferește și delatură, ca nici un

alt mijloc diarea, mănarea foalelui, catharul de intestine etc.

»Der Säugling« (»Copilul de țită«) broșură instructivă, să poate căpăta în locurile de vânzare său la R. Kufeke. 175/2 1—5

Să poate căpăta în tot locul

88 27—42 a lui Sarg

oreză de dinți melancunjerat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

R. Vâlcea. Nu s'a publicat nimic, nici într-o foaie. Din ce ai trimis, am publicat.

P. B-a în S. M. Cum vezi, am început publicarea »Telefonul« a fost publicat și nu e potrivit pt. foaie.

»Frați de cruce«. A fost publicată în foaie o variantă mai bună. — Cu sergentul să o lăsăm; cine știe chiar așa s'a petrecut lucrul.

P. V. în B. m-re Nu să poate publica; ți-am trimis-o îndărăpt.

Șelca-mare. Așteptăm cele promise:

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Maltzer

Esarândare.

»Hotelul comunal« din Săliște să da în arândă pe anii 1908—1910 pe calea licitațiunii publice.

Licitația e verbală și cu oferte închise și să va ținea în 1 Septembrie a. c. st. n. în sala de ședințe a primăriei comunale la 10 ore a. m.

Prețul strigărei 2660 Cor. Vadiu 10%. Condițiunile de licitare stau la vedere publică în cancelaria comunală din Săliște.

185 1—2

Primăria comunei.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie națională, cură de zăr și lapte

DORNA

în Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței-aurie, 14 ore depărtare dela București și 11 ore depărtare dela Liouv.

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute. Succese splendide la boala de nervi, boala femeiești și cele de inimă, la anemia arteriozelor și exodate Prospecte gratis. Informațiuni medicale să pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel.

120 15—15

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

3 29—52

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificiilor de ori-ce fel, mobilă, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întregă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:

84,975.294 coroane.

9,293.195. coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,295,120-15 c. pentru capitale asig pe viață 3,760,810.21 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

KELETI Specialist

Suferinzilor de vătămătură!

Cea mai nouă invenție a lui Keleti însemnă o mare schimbare în chestia legătorilor la vătămături!

Legătorea-Keleti pentru vătămături c. și reg. privilegiată, cu pelotă pneumatică de gumi reține fără durere și cea mai veche vătămătură!

Nenumărate scrisori de recunoștință dela cei mai vestiți medici și profesori de specialitate din țară și străinătate!

Prețul: pentru o latură Cor. 12.— pentru ambele laturi Cor. 24.—

În institutul meu artistic ortopedic existent de 25 de ani, să fac în execuție tehnică perfectă sub controla

unui medic specialist practic din capitală.

picioare și mâni artificiale

97 B 5—18 pentru cei amputați.

Cei cu corpul gârbov! Corset artificial după sistemul Hessing ușor-drept, corsete de egalare cu vata de aier etc. Așezare excelentă! Fără împovărea corpului!

Mașine de mers și de sprijină la solduri, la apăreri de genunchi și pulpe după principiile chirurgiei moderne! Sub conducerea personală a unui medic excelent din capitală (orthoped-specialist.)

Bandage pentru buric, ciorapi de gumi pentru vine cu căree, suspensorii, legători de burță, la dureri de stomach, răunchiu mutăcios, vătămătură de buric și pânțecă atârnată.

Legători pentru menstruațiile înare, și riguri pentru doamne și dame, irigatoare etc. cum și toți articli igienici aparținători îngrijirii și confortului bo'navilor cu prețurile originale de fabrică.

Cereți gratis și franco listă de prețuri cea mai nonă a fabricii provăzută cu 3000 de ilustrații.

I. KELETI BUDAPESTA IV. Koronaherzegutza 17.

(In claustrul ordului serviciilor p. p.)

Fabrica: Koronaherzegutza 14. Înființată în 1878. Expedirea cea mai directă! — Scrisorile de comanda să nimicească — eventual să returneze!

La „Cizma roșie“

Vasilie Bann

Sibiu

strada Oenei Nr. 7. — strada Faurului Nr. 16.

În casa sa proprie „La cizma roșie“ cel mai mare depozit de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda să trimit recomandate, la cas de nu corăspund, să primesc îndărăpt în schimb.

164 4—24

Fiecare imitație e punibilă!

Singur veritabil e numai balzamu lui Thierry

cu marca verde de călugărită. 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă mare specială cu închizătoare patent Cor. 5.—.

Alifie de centifolii

Scutit prin lege!

a lui Thierry

contra tuturor ranelor, aprinderilor, rănilor etc. 2 borcane Cor. 3.60. Expedirea numai cu rambursă sau trimiterea banilor înainte.

Aceste două leacuri de casă sunt cunoscute de cele mai bune și renumite.

Comanda să se adreseze la Farmacistul

A. THIERRY în Pregrada lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Depozit în cele mai multe farmacii. — Broșuri cu mii de scrisori originale de mulțumită, gratis și franco.

179 45—52

Săpun de lapte de crin Steckenpferd

de Bergmann & Co, Drezda și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită- ce sosesc zilnic, cel mai cu efect dintre toate săpunurile medicinale contra pișturilor cum și pentru dobândirea și păstrarea unei piele delicate, moale și un tein's rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fil. Să afli în toate farmaciile, în drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și locale de frizeri.

102 15—50

În interesul propriu damele și domni

și acoper lipsele în

confecțiune de dame, domni și băieți

în prăvălia de articli de confecțiune

R. GRÜNBERGER

Plaza mare Nr. 3, în noul palat al Institutului Bodenkredit

= Cel mai bogat asortiment, articli cei mai fini. =

Prețuri strict fixe.

Cu distincă stimă

262 36—52

= R. GRÜNBERGER =
prăvălie de articli de confecțiune.

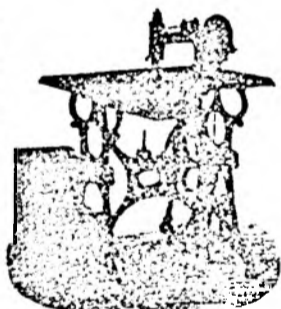
Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu, Plaza-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

17 29—

Ca specialitate se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum așe, curele, oleluri fine și altele se afli întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cismădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide

și alte

11 14—26

articole de galanterie

cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)

permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comanda prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități în toate soiurile de orloage, juvaere, artioli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de orloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 4017 A

Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 8 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, afară de aceea să garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou adiuată și provăzută cu cele mai moderne mașine, liferează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

în o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susține comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătața și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

22 15—

I. CORNEL DEMETER

farmacist în Szászváros.

Preparate cosmetice.

Cream de benzole mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mâni'or și feței, dând odată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, — precum: pete, bubite, zgrăbunțe, pistonii (mitesser) precum netezește și zbărciturile. Conținutul creamului acestuia e nesticăcios pentru față și mâni, Prețul 60 fil.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun escelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine, și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 fil.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine încât nici nu să observă că fața este pudrată. Intrebuințată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vântul, razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbină. Prețul 1 Cor.

Veturien Parfeum. Vera-violetta, cel mai fin parfum de violele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1 Cor. 60 fil. „Ideal“ cel mai nou parfem, 2 cor.

Apa de gură „Kremster“. (Albă sau roșie). Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoșii, — și delătorează durerea dinților, precum să și întăresc dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia, să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. Prin întrebuințarea apei acesteia cu pravul de dinți „Kremster“ devin dinții foarte frumoși, albi. Prețul 80 fileri.

Pravul de dinții „Kremster“. Prin întrebuințarea pravului acestuia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fil. **Perii de dinții fine.** Alegere mare în diferite prețuri. **Esență de China.** Contra căderii părului cu rezultat foarte bun. Prețul 1 Cor. 20 fileri. **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. Prețul 70 fileri. **Oleu de nucă** Extract de nucă oleica, pentru conservarea părului 1 sticlă 80 fil. 158 b 2—3

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zăhar rafinat. 1 coli postal de 5 kilo 6 cor. 50 fil.

INSTRUCȚIUNI.

Extracte pentru prepararea rumului, a diferitelor licheruri și altor beuturi.

Cine voește a-și prepara rum și licheruri foarte fine, bune și ieftine să întrebuințeze din aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil din ori-care extract.

Rum de beut. Rum fin pentru thee. **Slivoviță.** **Rachiu de drojdie.** **Beutură dulce de vișne.** **Rachiu de bucate.** **Borovičica.** **Rachiu de prune.** **Extracte de licher:** **Allasch.** **De Pere.** **De Cireșe** **Marasquino.** **De Vanilie.**

Thee foarte fină! Pachet cu 20 fil., 1 cor. și 2 cor. Kilogramul cu 3, 10 și 20 cor.

De esarendat
18 iug. pământ arător, 16 iug. cosător (fânaț).
Adresa la administrația foaiei. 186 1—2

Atelier pentru
Zugrăvitură bisericească
și
Pictură de firme.
GEORGE BENDORFEAN
ZUGRAV 156 6—15
— Sibiu —
Hermannsplatz Nr. 3.
lângă Căsarma cea mare.

Jodella

(Uleiul de pește al lui LAHUSEN)

Cel mai bun, mai cu efect și mai plăcut uleiul de pește.

Acest uleiul formează sânge, înolește sucurile, deșteaptă apetitul și ridică forțele corporale în timp scurt. E de recomandat ca deosebire oamenilor slabi, apoi copiilor rachitici (boală engleză) scrofulosi, slăbuți, remași îndărăpt în dezvoltare sau la învățătură. Prețul: Cor. 3.50 și 7.—

Cura să poate începe în ori-ce timp, fiindcă să capătă totdeauna proaspăt.

Singurul fabricant: 172 3—10

Farmacistul Wilh. Lahusen, Brema.

Fiind imitații, să fim atenți la figura de alăturare și la numele „Jodella“. Toate celelalte preparate ca neveritabile, sunt a să respinge.

Depozit în toate farmaciile din Sibiu.

Picuri castorei

cari alungă vânturile, alină sgarciurile

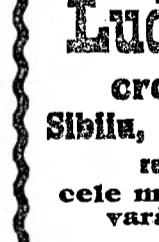
Un mijloc care s'a valorat din anul 1884 și care deșteaptă apetitul și promovează mistuirea. 148 9—25

Prețul per sticlă Cor. 1.—

Mai puține de 2 sticle (Rambursă Cor. 2.50 incl. lădița) nu să trimit pe post.

A să procura prin:

Farmacia lui IULIU BITTNER
în Gloggnitz (Austria de Jos).

Ludovic Ferencz,

crotor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de primă-
vară în mare asortiment

noutățile

sozite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, francezești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacke, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențianne merită noutățile de stofe pentru pardesiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna la deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu lăi permit a atrage deosebita atențianne a on. domni preoți și teologi absolvenți

In cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

27 28—

Nr. 1230/1907.

183 1—2

Publicațiune.

Comuna Avrig esarândează pe calea licitațiunii publice cărciuma comunală pe periodul de 6 ani începând dela 1 Ianuarie 1908.

Prețul strigărei 1651 Cor. Vadiu 10%.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la subscrișa primăria.

Avrig, în 16 August 1907.

Primăria comunală:

Răduțiu
not. com.

Sperlea
primariu.

Cheag natural în formă de praf.

Important

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru închegarea laptelui, chimice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebuintate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-ai lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Gallia, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 57 19—20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Mașină de spălat aur

sistem nou de mare folos pentru cei cari să ocupă cu aceasta meserie, este de vânzare, cu preț convenabil la

Sebastian Hădărean

în S.-Mărtin (Sósszentmárton,
p. u. Grind (Gerend)

180 1—1

2 învățăcei

să primesc numai decât, cari au aplicare, în o Prăvălie de sprăerie coloniale și ferărie dela 12—14 ani, să posadă limba Germană sau Maghiară, au a să adresa la

Nicolae Răchițian

comerciant
în Szászcsor, per Szászsebes.

181 1—2

Am onoare a face cunoscut onor. p. t. public, că în restaurantul meu, strada Cisnădiei 51 în tractul din dărăpt am aranjat o odaie mai mare de oaspeți, încăpătoare de 50—60 persoane, pentru folosință liberă de către societăți mai mari, reuniuni etc.

Marele asortiment a culinei mele ieftine, vânzarea de vinuri naturale și cunoscuta bere dela „Trei-stejari”, nu au lipsă de recomandare mai de aproape.

Susnumita odaie este încă de dat pentru câteva zile din săptămână.

Cu distincă stimă

L. Kwanka,
ospătar

184 1—3

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: la farmaciile: la Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 69; căța Tarului (Saggasse); ulița Ocnai 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gusteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săces: farmacia Lsderhiler; Sighisora: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denușări de falsificare vor fi bine plătit. La locurile unde nu se poate căpăta, trimiteți sticlă cu 3 cor. 20 fl. franco. 5 25—

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

„RACOTANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în

Șeica-mare (Nagy-Selyk) Nagyküküllö m. Filiale: Mediaș și Elisabetopole.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane, — pentru depuneri stabile dela 500 coroane în sus cu abdicere de 30 zile 5½%, — Darea de venit după capitala depuse o plătește institutul separat. — Depuneri până la 3000 coroane, — să pot ridica și — după starea casei — să plătească fără abdicere. — Depuneri și ridicări să pot face pe cale poștală și să expediază franco.

Tot atemerea acordează credite cambiale, personale, hipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

179 2—3

DIRECȚIUNEA.

În atențiune binevoitoare!

Fiscare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir, _____

Mignon, _____

Pianino, _____

Harmonium, _____

în salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN și să recomandă cu căldură clavirele cu mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianști, cari știu prețul modului de joc foarte noted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor externe, »prafe etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit clavire folosite, trase de nou cu piele, și să isu reparaturi de specialitate de ori-ce soi în esecția cea mai solidă.

10 15—

Tot acolo

»representanța exclusivă pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere locomobilele original „Otto Petrolin“.

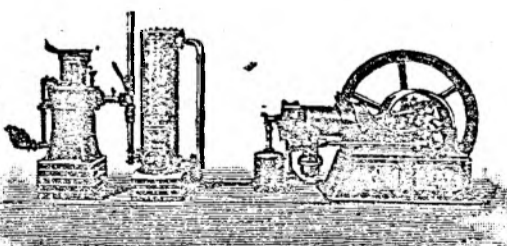
Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat! 157 7—28

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scânteii! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu examen! În Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare »locomobile Otto« ale noastre.

„Motoarele Otto“ originale

în legătură cu întocmirile de Gaz sugativ

după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuintare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kaumagit sau cărbuni de lemn, ca material de foc. Preste 150.000 de forță de cai! pusă în lucrare de astfel de întocmiri ale producției noastre.

Motore Eehol!

Langen & Wolf,
fabrică de motoare
VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Representant general
Andrei Török
fabrică de masini, în SIBIU.